

сті умов (у процесі атестації всі студенти повинні знаходитись у рівних умовах); *принципу справедливої диференційованості оцінок* (рівність умов не означає рівності оцінок); *принципу особистісної поваги до студентів, що отримали низькі оцінки* (погана оцінка студента не завжди є його провинною, а може бути пов'язана з об'єктивними поважними обставинами або сильним хвилюванням, тому низька оцінка не є засобом морального засудження студента викладачем, а засобом фіксації об'єктивно низького результату зробленої студентом роботи, яку він зміг показати у даний час); *принципу попереднього оголошення критеріїв та процедур* (на самому початку курсу занять викладач має чітко оголосити принципи та критерії виставлення оцінок з його предмета); *принципу обмеження “перескладань”* – обмеження можливостей для виправлення оцінок студентами (деякі студенти зловживають цим).

Таким чином, кожен викладач бере на себе відповідальність за молоде покоління, а разом з тим – і за самого себе, свою професійну підготовку, своє право бути педагогом.

В. В. Карасюк, канд. техн. наук,
доцент кафедри інформатики та
обчислювальної техніки

**ВІРТУАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАННЯ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
“ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

За останні роки (2006 – 2011) у Національному університеті “Юридична академія України ім. Я. Мудрого” створена локальна комп’ютерна мережа, що охопила всі учбові корпуси і підрозділи університету. На базі технічної складової цієї мережі реалізується амбітний проект створення перспективного інформаційно-освітнього середовища університету. Структура віртуального інформаційного середовища побудована з урахуванням

великих обсягів неструктурованої документальної інформації, що необхідна для навчання правознавців і подальшої їх фахової роботи. Ця структура реалізується в інфраструктурі локальної комп'ютерної мережі університету через низку доступних користувачам сервісів.

1. Особливості надання правової інформації

Інформація, що використовується для рішення практичних і наукових завдань у галузі правознавства, належить до правової. Вона має певні особливості:

– великий обсяг (наприклад, чинна нормативна база Верховної Ради України об'єднує більше 300 тисяч документів);

– ця інформація надана у вигляді неструктурованої текстової, яку важко формалізувати, а елементами структуризації цих даних зараз можна використати лише механізм гіперпосилань;

– правова інформація повинна бути достовірною, тобто повністю відповідати чинному законодавству;

– має часові обмеження своєї легальності;

– часто має описовий характер, для визначень вживаються синонімічні терміни;

– розміщена в окремих базах даних, архівах, локальних мережах і для різних видів використовуються різні формати її надання.

2. Структура навчальної і наукової інформації у локальній мережі

Основні завдання, поставлені перед інформаційною інфраструктурою університету, є наступними:

- організація, розвиток, підтримка працездатності локальної мережі;

- розвиток зовнішніх каналів зв'язку університету з Internet;

- організація та підтримка роботи серверів (поштових, доступу до каналів зв'язку, web-серверів, ftp-серверів тощо);

- створення навчального інформаційного порталу університету;

- забезпечення зв'язку між всіма абонентами мережі за

допомогою протоколу ICQ та файлообмінних послуг;

- надання послуг IP-телефонії, IPTV, електронної пошти та телефонного зв'язку для абонентів мережі;
- оперативний облік успішності та відвідувань студентів;
- автоматизація проведення модульного контролю знань;
- доступ до сайта бібліотеки та бібліотечного каталогу;
- забезпечення доступу до електронних копій раритетних видань;
- доступ до інформаційної бази правових документів та інформації, яка накопичена в науково-дослідних інститутах Академії правових наук;
- доступ до серверів наукової інформації за підпискою eLIBRARY.ru, правової бази даних “Мега-НаУ”, електронних версій “Вісника московського державного університету”, бази наукових видань EBSCO Host Research тощо;
- підтримка сайта університету та створення web-сторінок факультетів, кафедр, окремих викладачів та підрозділів;
- виконання навчальних функцій у комп'ютерних класах, під'єднаних до мережі;
- організація системи дистанційного навчання в університеті;
- проведення сеансів відеотелеконференцзв'язку з абонентами у інших країнах;
- надання доступу до Internet для пошуку і використання наукової і навчальної інформації у навчальній і науковій діяльності;
- постійне вдосконалення концепції і методики подання інформації у електронному освітньо-науковому інформаційному просторі університету;
- поетапна автоматизація інформаційних зв'язків структурних підрозділів університету, які виконують основну навчальну та наукову роботу;
- доступ до зображень web-камер, установлених в університеті;
- встановлення нормативних вимог до роботи користу-

вачів мережі і контроль за їх дотриманням;

- забезпечення інформаційної безпеки мережі;
- ведення різноманітних обліків та інші завдання.

Зазначені завдання реалізуються через низку сервісів у мережі, які постійно вдосконалюються і впроваджуються в навчальну роботу.

З іншого боку, особливості правової інформації зумовлюють вимоги щодо інформаційного забезпечення діяльності правознавців. Тож автоматично наслідувати технічні і програмні рішення, впроваджені у інших університетах, в нашій мережі неможливо.

На даний момент реалізовано чимало інформаційних послуг мережі, але перспективні, інтелектуальні послуги зараз знаходяться у стані розробки. Серед інформаційних компонентів, які вже доступні в локальній мережі, є як традиційні, широко використовувані, так і спеціально розроблені для правознавців. Для навчання (як очного, так і електронного) використовуються в першу чергу такі компоненти, як: інформаційні ресурси електронної бібліотеки; нормативна база документів сервера Верховної Ради; ftp-сервер навчальних ресурсів, розподілених за дисциплінами; навчальні електронні інформаційні комплекси в середовищі Moodle для е-освіти та дистанційної освіти; освітньо-орієнтована інформаційна правова система JURONT (юридична онтологія); навчальна підсистема АСУ університету з множиною навчальних ресурсів та інші електронні джерела.

Проведені в університеті дослідження показали необхідність і можливість розробки сучасних інформаційних систем комплексного характеру для підтримки діяльності правознавців, що базуються на інтелектуальних освітньо-орієнтованих основах. Принцип освітньо-орієнтованості реалізований у семантичній мережі навчальної інформації по окремих дисциплінах. Система, побудована за цим принципом, спирається на модель, яка найбільше відповідає використанню в галузі правознавства, тобто це – фреймова модель знань. Сучасним розвитком реалізації такої моделі є онтологічні системи. У Центрі інформаційних технологій університету виконується доопрацювання даної моделі відповідно до вимог постійної експлуатації

її у мережі. У ній використовується власна структура зберігання онтології (база даних) та програмне середовище для роботи з нею.

Навчальні інформаційні комплекси з правничих дисциплін будуються на можливостях системи дистанційного навчання MOODLE з урахуванням вимог до забезпечення навчального процесу в університеті.

Значну частку додаткового інформаційного наповнення навчальних дисциплін студенти отримують завдяки можливостям мережі Internet. Це, перш за все, доступ до сервера Верховної Ради України, наданого університету Науково-дослідним Центром правової інформатики Національної академії правових наук України. Він відрізняється від загальнодоступного Internet тим, що має доступ до збільшеної кількості документів і поновлюється двічі на день. Також корисним ресурсом для правознавців є доступний на сайті державного підприємства “Судовий інформаційний центр” (<http://www.reyestr.court.gov.ua/>) єдиний державний реєстр судових рішень, що містить понад 23 млн рішень. Інші інформаційні сервіси є традиційними для багатьох вищих навчальних закладів України.

Інформаційне середовище навчання, створене в локальній комп’ютерній мережі Національного університету “Юридична академія України ім. Я. Мудрого”, орієнтоване на зберігання і обробку великих обсягів правової інформації.

Набір сервісів локальної комп’ютерної мережі забезпечує функціональну повноту інформаційної діяльності.

Для підтримки фахової діяльності правознавців розроблена спеціалізована освітньо-орієнтована система на базі фреймової моделі.

У цілому використання віртуального середовища навчання створює передумови підвищення ефективності навчального процесу та керування ним.